

Na výstave Call Me If You Need Me spoznáte umelcov a umelkyne Ceny Oskára Čepana 2022

9. 2. 2023 | TLAČOVÁ SPRÁVA

Kolektívna výstava piatich umelcov/umelkýň, ktorých/ktoré vybrala medzinárodná odborná porota spomedzi 57 prihlásených, bude mať vernisáž vo štvrtok 23. februára 2023 o 18.00 hod. v Kunsthalle Bratislava. Svoje diela na nej predstavia LENKA ADAMCOVÁ, PETER KAŠPAR, MONIKA PASCOE MIKYŠKOVÁ, MICHAL MITRO, JÁN SKALIČAN. Podľa kurátorky Emy Hesterovej „nám odkrývajú zo seba veľké kusy, aby nám ukázali, že svet môžeme vnímať aj inak, ako to máme zaužívané, že neexistuje jeho jediný a ani správny výklad“. Výstava s názvom Call Me If You Need Me potrvá do 15. mája tohto roku.

Cenu Oskára Čepana organizuje Nadáciu – Centrum súčasného umenia.

„Umelci a umelkyne sa zo svojich rôznorodých pozícií a rôznymi spôsobmi venujú pestrosti foriem cítenia, objavujú jeho zákutia a možnosti, ponárajú sa do seba, hovoria o uzdravovaní alebo naopak o nemožnosti uzdravenia a potrebe zmierenia. Odkrývajú nám veľké kusy seba, aby nám ukázali, že svet môžeme vnímať aj inak, ako to máme zaužívané, že neexistuje jeho jediný a ani správny výklad. Že sa nemusíme spoliehať iba na to, čo vidíme, ale aj (a hlavne) na to, čo cítime. A že aj napriek tomu, že sú niektoré situácie neprehľadné, náročné na orientáciu a nesú so sebou celú škálu príjemných i nepríjemných pocitov, nemusí to nutne znamenať, že sa v tom celom utopíme,“ napísala vo svojom kurátorskom texte Ema Hesterová a ako ďalej zdôrazňuje, cieľom pritom nebolo a nie je nútené zdieľanie a ani kolektívne prežívanie, ale snaha postarať sa vtedy, keď si to okolnosti vyžadujú a keď k tomu príde impulz. *„Nenechať nikoho v štychu a zavolať o pomoc, keď je treba. Brať do úvahy okolnosti, no stanoviť si vlastné potreby a nenechať sa vtiahnuť očakávaniami. Mať možnosť vziať si z tohto procesu to, čo každý*každá potrebujeme. A túto istú možnosť ponúkajú ony*oni vám,“* dodáva.

Cenu Oskára Čepana 2022 sprevádzajú viaceré zmeny, ktoré ju aj ovplyvňujú - nesúť ažný model, posunutie otvorenia výstavy, ako aj zmena vedenia. *„Napriek tomu, že som vstúpila až do realizačnej fázy tohto ročníka, tak som aj vďaka kvalitnej práci a podpore mojej predchodkyne Lucie Gavulovej mohla nadviazať na výbornú spoluprácu s umelcami a umelkyňami, ktorí a ktoré aktuálne patria do toho najlepšieho zo súčasnej vizuálnej scény, tímom Ceny Oskára Čepana a rovnako aj tímom Kunsthalle, ktorá je partnerom ceny už druhý rok,“* uviedla riaditeľka Ceny Oskára Čepana Andrea Kutlíková.

Projekt s 27-ročnou tradíciou začal spoluprácu s Kunsthalle Bratislava pri realizácii výstavy Ceny Oskára Čepana 2021. *„Za Kunsthalle Bratislava mohu říct, že máme nebývalou radost z pokračující spolupráce s Cenou Oskara Čepana, coby našeho přirozeného partnera na poli prezentace a mediace současného umění na Slovensku. Zatímco Kunsthalle samotná se primárně věnuje představováním mezinárodního umění domácí divácké základně, COČ poskytuje zázemí a produktivní podmínky mladým umělcům/umělkyním převážně z regionu, bez ohledu na to, kam se jejich hlavní působiště v průběhu jejich bohatých profesních dráh posouvá. Dlouhodobou spoluprací pokrýváme prostor, který by ani jedna z institucí nezvládla vyplnit sama. Pokud mám být osobní, tak právě spolupráce jsou to hlavní, co slovenská scéna současného vizuálního umění, potřebuje,“* povedal riaditeľ Kunsthalle Bratislava Jen Kratochvíl.

Andrea Kutlíková ďalej pripomenula, že celý ostatný rok a tým pádom aj aktuálny ročník ceny (COČ 2022) bol a je sprevádzaný aj vojnovou agresiou a náročnou situáciou u našich susedov na Ukrajine. *„Vernisáž výstavy sa uskutoční deň pred nešťastným výročím začatia vojny. Rozhodli sme sa preto vyjadriť podporu ľuďom z Ukrajiny aspoň symbolicky a preto catering na výstave bude pripravený práve nimi, ktorí si našli na Slovensku svoj dočasný domov. Som presvedčená, že s 27. ročníkom Ceny Oskára Čepana verejnosť čaká naozaj jedinečný zážitok a ja budem nesmierne rada, ak budete toho súčasťou,“* uzavrela nová riaditeľka Ceny Oskára Čepana a Nadácie – Centrum súčasného umenia.

Medzinárodná porota pracovala v zložení zo špičkových odborníčov a odborníka v oblasti súčasného vizuálneho umenia: **Aaron Cezar** (USA/UK; zakladateľ a riaditeľ Delfina Foundation v Londýne; v roku 2021 člen poroty Turner Prize; ex-kurátor Hayward Gallery Project Space v Londýne; kurátor programov pre verejnosť na 58. Bienále v Benátkach), **Amira Gad** (EG/FR; riaditeľka Light Art Space Berlín; v 2014-2019 kurátorka Serpentine Galleries v Londýne; s Hansom Ulrichom Obristom spolukurátorka skupinovej výstavy *Hack Space* v K11 Art Foundation v Honk Kongu), **Edith Jeřábková** (CZ; hlavná kurátorka PLATO Ostrava; zakladateľka iniciatív Institut úzkosti a [Are I are-events.org](http://are-events.org)) a **Lilia Kudelia** (UA/USA; hosťujúca kurátorka v Residency Unlimited v New Yorku; ex-kurátorka Dallas Contemporary v Texase, Corcoran Gallery of Art vo Washingtone a Art Arsenal v Kyjeve; v roku 2017 ko-kurátorka Národného ukrajinského pavilónu na 57. Bienále v Benátkach).

Profily vybraných umelcov/umelkyní – výber z kurátorského textu Emy Hesterovej.

Lenka Adamcová

Lenka Adamcová je umelkyňou, ktorej hlavným vyjadrovacím prostriedkom je zvuk. V rámci svojich experimentálnych kompozícií kombinuje hlas a text, ktoré prepletá rôznymi žánrami od opery až po hyperpop. Lenkine kompozície sú zdanlivo abstraktné, no keď sa do nich skutočne ponoríme, zistíme, že sú neuveriteľne citlivé a osobné. Zrkadlia sa v nich rôznorodé životné situácie a pocity, na ktoré je jazyk krátky. Umelkyňa pre nás tvorí senzuálne prostredia, prenikajúce našimi telami, rozumom, myšlienkami a emóciami, učí nás ako komunikovať inak. Citlivo nám preniká pod kožu a ladí nás na svoju frekvenciu. V diele pre túto výstavu, *Hunt on unknown species*, to nie je inak. Symbiózou svetla a zvuku nám určuje choreografiu v priestore, naznačuje možné cesty a pritom nám v troch dejstvách rozpráva príbeh strachu, odporu voči nepravostiam, ktoré sa okolo nás hromadia, a ktoré niektoré*niektorých utláčajú viac ako iné*iných, no je to zároveň príbeh, na konci ktorého vidí Lenka záblesky nádeje a rozhodla sa ich zdieľať práve s nami. Suverénne v nás prehlučuje to rozumové, ktoré nám neustále hovorí, aby sme si okolo seba stavali nepreniknuteľné steny a my sa miesto toho môžeme konečne bezpečne a naplno oddať tomu, čo cítime. Nech už je to bolestivé, hrejivé alebo všetko dokopy.

Peter Kašpar

Peter Kašpar je umelcom, ktorý cez komplexné priestorové inštalácie a objekty hovorí o predstavách budúcnosti, previazanosti technologického a biologického bez potreby binárneho delenia. Jeho diela nám nikdy neukazujú jednu cestu a nikdy nám nehovoria čo máme robiť a aké*akí by sme mali byť. Pracuje hlavne s rôznymi náznakmi, ktoré v každej*každom z nás podnecujú jedinečné procesy uvažovania. Kreslí nám body, no pospájať si ich musíme my. V tomto diele sa Petrova tvorba posúva o krok ďalej. *Sonic Coding* je osobnou výpoveďou a vyrovnávaním sa s vlastnou minulosťou. Tematizuje vývoj hip-hopu na Slovensku a informácie má hneď z prvej ruky. Nesie si v sebe zakódované euforické pocity z možnosti tvoriť niečo nové a DIY spôsobom nachádzať hudobné postupy, ktoré hovoria o pozícií rapu a hip-hopu v priestore traumatizovanej postsocialistickej spoločnosti. Obzeranie sa do minulosti však so sebou prináša nové otázky. Otázky o spracúvaní traumy a možnosti jej zdieľania naprieč prostrediami, v ktorých rap vzniká, otázky o privlastňovaní si kultúrnych prejavov, ktoré nám nepatria a o vlastnom mieste v tom všetkom. Priestorová inštalácia, ktorej nosným prvkom sú v 3D prostredí animované videá, v sebe kombinuje výraznú, komunitou tvorenú symboliku subkultúrnych fragmentov a vizuálnych reprezentácií, ktoré sa s rapom a hip-hopom spájajú. V kontraste k nim však Peter pracuje s meditačnou hudbou a frekvenciami, ktoré nabádajú k introspekcii a zmiereniu. Umelec nám tak prináša kopec nových pochybností, trochu príjemnej nostalgie a veľký kus hojivého potenciálu.

Monika Pascoe Mikyšková

Monika Pascoe Mikyšková tvorí predovšetkým v médiách maľby a kresby. Zaoberá sa v nich prírodou, no nie preto, že by sa stavala do politicky angažovanej polohy (napriek tomu sa v jej prácach aspekt starosti o jej zachovanie odráža, nie je však v popredí) ale zaujíma ju príroda samotná. Jej tvorivé procesy sú poznačené predovšetkým snahou navnímať ju, jej procesy, pocity, ktoré v nás vyvoláva a situácie, ktoré nám predostiera. Necháva sa inšpirovať rôznymi ekosystémami, lokálnymi, tropickými, viac či menej ojedinelými. Monika prírodu chápe ako zdroj cenných vedomostí a do istej miery potom zohráva rolu dokumentaristky týchto vedomostí, pocitov, procesov a situácií, no na strane druhej ich vizuálne, kompozične i obsahovo interpretuje po svojom. Neusiluje sa zachytiť ju tak, ako ju vidí oko. Zachytáva ju tak, ako ju vníma telo, ako ju cíti duša a popri tom zanecháva odtlačok tej svojej. Série *Vnímať bielu* je novou a úplne inou rovinou vizuálnej interpretácie prírody a jej podoby. Diela z tejto série vznikli v spolupráci s Evanjelickou spojenou školou internátnou, ktorá sa venuje vzdelávaniu detí s duálnou

poruchou zraku a sluchu. Tieto deti majú iné možnosti spoznávania sveta a séria je teda zhmotnením zdieľania vnemov, pocitov a nesmierne cenného poznania. Predstavuje proces vzájomného učenia, scitlivovania a nalad'ovania sa na rôzne vnemové hladiny. Je o krehkosti a nočný motýľ ako hlavný motív v sebe toto všetko spája.

Michal Mitro

Michal Mitro je všestranným umelcom, ktorý vo svojej tvorbe využíva poznatky zo svojho štúdia umenia, psychológie a sociológie a pretavuje ich do multimedialných prostredí, ktoré kombinujú sochu, zvuk, svetlo i technológie. Zaujímajú ho prieniky toho, čo považujeme za ľudské, viac-než-ľudské, prírodné či umelé. Zaoberá sa súčasným vývojom sveta a jeho rôznymi aspektami – od ekológie či psychoterapie, cez umelú inteligenciu a kryptomeny až po rôzne utópie. Jeho dielo SAD Light Therapy sa zaoberá sezónnou afektívnou poruchou (seasonal affective disorder, SAD), čo je psychický stav vyznačujúci sa napríklad smútkom, zarmútenosťou, stratou záujmu, nízkou energiou či pocitmi beznádeje, ktoré môžu viesť až k strate chuti žiť. Je to stav, ktorý je viazaný na nedostatok slnečného svetla v chladných mesiacoch. Michal preto prichádza so svojou verziou v minulosti často využívanej svetelnej terapie. Jeho svetelno-zvuková inštalácia inscenuje terapeutickú miestnosť, v ktorej na nás žiari svetlo silnej intenzity a upokojujúci hlas nás prevádza akousi formou uvoľnenia, meditácie. Michalovo dielo možno chápať aj ako istú metaforu doby príznačnej absolútnym psychickým vyčerpaním a nemožnosťou uniknúť pred systémom, ktorý nás ženie za hranice vlastných síl a miesto toho, aby liečil seba nám neustále predáva ďalšie a ďalšie produkty, ktoré majú byť náplastami na rany, ktoré nám sám spôsobuje.

Ján Skaličan

Ján Skaličan sa vo svojej tvorbe zaoberá témou klimatickej krízy. Umenie v tomto kontexte chápe ako prostriedok, ktorý má potenciál biť na poplach z iných miest, ako aktivistky*aktivisti či politici*politicky. Z objektov, fotografií, zvuku a ďalších médií tvorí priestorové kompozície, v rámci ktorých sa ocitáme v epicentre dôsledkov brutálneho ľudského konania a previnení voči prírode. V jeho prípade nie je umenie nositeľom zmeny ani revolúcie, je nositeľom apelu, tichým, no neúnavným hlasom, ktorý nám neustále pripomína to, že sme modrú planétu premenili na nepoznanie. Dielo Temporality as a perspective je práve svedkom takýchto zmien. Site-specific inštalácia zaznamenáva konkrétne miesto, ekosystém, ktorý sme navždy zjazvili svojou činnosťou. Ekosystém, od ktorého sme si veľa vzali, no ktorému sme na oplátku neponúkli nič z toho, čo od nás žiadal. Uprednostnili sme vlastný ekonomický profit a dovolili si narušiť jeho biodiverzitu. Postupne mu vysušame vodné zásoby a plochy, nezvratne ho meníme a nútime neustále sa adaptovať na naše čoraz náročnejšie požiadavky. Jánovo dielo však nie je naplnené zármutkom, trúchlením a naopak, ani falošnými nádejami. Je skôr akýmsi prvým krokom k snahe o navigáciu v krízovom stave a zároveň prípravou na to, čo príde po tom, čo planéta dôjde trezrlivosť a vezme si späť to, čo sme jej nechceli dať.

Cena Oskára Čepana je určená vizuálnym umelcom/umelkyniam do veku 40 rokov. Účasť v projekte nie je obmedzená konkrétnym výtvarným médiom.

www.oskarcepan.sk

www.facebook.com/CenaOskaraCepana/

@oskarcepan

Organizátor: Nadácia – Centrum súčasného umenia

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Vznik nových autorských projektov na výstavu podporil Bratislavský samosprávny kraj.

Spoluorganizátor: collective - platforma na podporu súčasného umenia, Kunsthalle Bratislava

Partneri: Bratislavský samosprávny kraj, Trust for Mutual Understanding, Residency Unlimited, Young Visual Artists Awards

Mediálni partneri: Denník N, RTVS, Rádio Devín, Rádio_FM, SITA, WebNoviny.sk, Flash Art, Artalk.cz, Vlna

Zuzana Golianová / Mediálna podpora Ceny Oskára Čepana 2022

9. február 2023, Bratislava